

Terveisiä lumen ja tuiskun keskeltä!

Tämänkertaisessa hankekirjeessä pureudun perusasioiden äärelle, ketä varten lastensuojelu oikeastaan on? Lastensuojelussa työskentelevien tehtävä on suojella lasta, se on ilmiselvää. Sen sijaan se, mikä on lapsen lähipiirin, pääasiassa vanhempien, osuus suhteessa tarjottuun palveluun, jää helpommin taka-alalle.

Osallistuin taannoin SOILA-koordinaation järjestämään PIKKUjuttuja-julkaisun julkaisutilaisuuteen. Julkaisussa lastensuojelun kokemusvanhemmat sanoittavat arjen pieniä asioita, jotka voivat olla lapsen ja vanhemman elämässä kuitenkin suuria. Huomasin palaavani mielessäni myös pitämäämme läheisten [työpajaan](#). Työpajasta on kulunut jo useita kuukausia, mutta huomaan sen jättäneen pysyvän jäljen minuun ja ajatteluuni. Lastensuojelun laitosympäristössä työskentelyni alkuvuosina lapsen vanhemmat ja muut läheiset olivat tärkeä osa työtä, mutta varsinaisena asiakkaana pidin kuitenkin lasta – ajattelinhan työni olevan nimenomaan lapsen suojelemista. Ajatteluni ja ymmärrykseni on onneksi työ- ja elämäkokemuksen myötä kirkastunut, mutta ajattelen että vasta pysähdyttyäni aidosti kokemusvanhempien asian ja äänien äärelle olen ymmärtänyt, kuinka väärässä olenkaan ollut. Lastensuojelua ei tule nähdä vastakkainasetteluna, jossa lapsen etu ja vanhempien toiveet ovat ristiriidassa keskenään. Joissain hetkissä tilanne on toki tämäkin. Kuitenkin niin kauan kuin näemme lapsen läheiset ihmiset uhkana tai toissijaisina työskentelyn kohteina, ei työ tosiasiallisesti ole lapsen suojelua.

Työskentelyä lastensuojelussa ohjaa lain lisäksi muun muassa ammattietiikka, koulutus ja kussakin organisaatiossa vallitseva työkuulttuuri. Tunteiden vaikutuksesta puhutaan vähän, vaikka tosiasiallisesti ne voivat vaikuttaa esimerkiksi siihen, miten vanhempien rooli lapsen elämässä nähdään esimerkiksi huostaanottoa valmisteltaessa tai sen jälkeen. Vielä tunteiden vaikutusta pelottavampaa ja torjuttavampaa ammattilaiselle voi olla asiakkaan asemaan asettuminen. *Mitä minä toivoisin? Miltä minusta tuntuisi?* Ajatus ammatillisen kuoren alistamisesta tämäntyypyiseen tarkasteluun voi tuntua vieraalta ja jopa ahdistavalta. Voisiko lapsen edun mukaista kuitenkin olla miettiä, mitä minä asiakkaan tilanteessa vanhempana toivoisin, ja yhdistää se ajatus ammatilliseen viitekehykseeni? Ja toisaalta: millaisen signaalin perheen tilanteesta annamme lapselle ja hänen perheelleen, jos työskentely lastensuojelussa keskittyy vain lapsen kanssa työskentelyyn?

Järjestämässämme työpajassa läheiset toivoivat arkisia ja hyvin perusteltuja asioita: ajantasaista ja faktoihin perustuvaa tietoa, aitoa kuulemista ja kohtaamista sekä esimerkiksi mahdollisuutta arjen jakamiseen lapsen sijaishuolto paikassa. Sulkapallon pelaaminen

asuinyksikön pihalla tai laskiaispullien leipominen keittiössä yhdessä lapsen ja ehkä myös muiden lasten ja työntekijöiden kanssa kuulostavat kohtuullisilta toiveilta. Ajatus siitä, että näköala oman lapsen arkeen rajoittuu vain kotona vietettyyn aikaan, voi olla huostaanotetun lapsen vanhemmasta pohjattoman surullinen ja syyllisyyttä lisäävä. Arjen pienet asiat muodostavat kokonaisen elämän. Kuten PIKKUjuttuja-julkaisussa muistutetaan, jos vanhemman osallisuutta lapsensa elämää koskeviin päätöksiin ei mahdollisteta, tulisi sitä perustella, eikä painvastoin.

Hyvä tulo sijaishuoltoon -toimintamallissa katse on koko perheen tukemisessa. Vanhemmuustapaamiset ja kuulumissoitot ovat osa päivä- ja viikkotasolla tehtävää työskentelyä. Hankkeen työ Siun soten alueella nivoutuu hienosti Turvaverkkoja Pohjois-Karjalan nuorten tulevaisuuteen -[hankkeen](#) käynnistämään mittavaan vanhemmuustyön prosessikoulutukseen. Vuoden kestävän koulutuksen aikana sata alueen lastensuojelun ammattilaista saa valmiuksia uudelleen vanhemmuustyöskentelyyn. Lastensuojelutyön kulttuuri on murroksessa, ja se on sekä lasten että perheiden etu.

Terveisin *Minna*

PS. Jos minun lapseni sijoitettaisiin, toivoisin että minulle soitettaisiin aluksi joka ilta ja kerrotaisiin, mitä lapselleni tänään on kuulunut. Haluaisin myös nähdä missä lapseni nukkuu, ja missä pelaa lautapelejä.